

ve kterémžto sezení předsedají pak předsedové delegací střídavě, když losem bylo rozhodnuto, který z nich dříve předsedati má (§ 32 jmen. z.). Aby plenární schůze k usnášení byla způsobilou, jest třeba, aby byly dvě třetiny členů každé delegace přítomny; ve případě, že na straně jedné delegace jest více členů přítomno než na druhé straně, musí se tito přebývající členové, kteří se vylosují, hlasování zdržeti. Usnesení činí se absolutní většinou hlasů (§ 33 jmen. z.). Plenární schůze obou delegací jsou veřejné. Protokol vede se v obojí řeči a ověřuje se společně (§ 34 jmen. z.). Hlasování nesmí předcházeti žádná předběžná porada, nebo debata. Tímto hlasováním společným ve schůzi plenární porušuje se zásada, dle níž se společné záležitosti projednávati mají, že totiž usnesení delegací za právoplatné jen tehdy se pokládá, vyjadřuje-li shodnou vůli obou státních těles. Neboť hlasováním společným ve schůzi plenární může učiněno býti sice usnesení většiny, kteréžto usnesení však nemusí vyjadřovati vůli většiny té neb oné delegace. Takovýmto způsobem uznány jsou delegace, jež se byly sestoupily ke schůzi plenární, za sněmovnu ústřední, jejížto většině většina té neb oné delegace a tudíž té neb oné polovice říše se musí podrobiti, předpokládaje ovšem, že vůli oné většiny dostane se sankce. Aby nabyly platnosti zákona, potřebují této sankce všechna usnesení delegací, jež týkají se rozpočtu společných záležitostí, kdežto ostatní usnesení nabývají platnosti zákona, když bylo docíleno shody mezi oběma delegacemi, resp. stalo-li se usnesení většiny obou delegací ve schůzi společné. Usnesení delegací, jež stala se »zákonem«, uveřejňují se v časopisech »Wiener Zeitung« a Budapest. Közlöny«. Společní ministři jsou oprávněni všech porad a debat delegací se účastniti a své předlohy osobně anebo svými úředníky zastupovati. Sezení delegací uzavírá za schválení panovníkova nebo ku jeho návrhu, předseda, když skončena byla jednání v mezích práva ústavního předsevzatá.

Literatura: Ulbrich, Österr. Staatsrecht (Margnarosen); Ulbrich, die rechtl. Natur der österr.-ungar. Monarchie; Gumpowicz, das österr. Staatsrecht; Lentner, Grundriss des Staatsrechtes der öster.-ungar. Monarchie; F. Juraschek, die rechtliche Natur der Delegationen (Grünhut, V.); Schäffle, Volksvertretungsprobleme aus Anlass der österr. Wahlreform (Zeitschrift für die gesammte Staatswissenschaft, 50. ročník); Österr. Staatswörterbuch, článek »Delegationen«; F. Kašpárek, Prawo polityczne ogótnie, z mozgłędnicniem austryackiego.

Delegace soudu záleží v tom, že příslušný vyšší úřad ve případech, kde zákon to připouští, ustanovuje ku předsevzetí všech úředních výkonů v jisté právní záležitosti na místě soudu příslušného soud jiný. Delegace má místo jak v řízení civilním, tak v řízení trestním.

I. Řízení civilní.

1. V řízení sporném má delegace místo:

a) ve případech, ve kterých soud jinak příslušný zamítnut býti může, ku žádosti jedné ze stran nebo na oznámení soudu, jemuž ve výkonu jeho pravomoci se překáží (§ 7. jur. norm.);

b) z důvodu prospěšnosti (§ 8. jur. norm.).

V obou případech předseběře delegaci soud, jemuž jest podřízen jak soud příslušný, tak i soud delegovaný, tedy vrchní zemský soud nebo nejvyšší dvůr soudní. V záležitostech právních, ve kterých předsedové vrchních

zemských soudů osobně jsou zúčastněni, má nejvyšší dvůr soudní ku žádosti druhé strany delegaci vrchního zemského soudu vždycky povoliti (nař. min. sprav. ze dne 23. dubna 1858 č. 60 ř. z.).

2. **Řízení nesporné.** Obsahuje-li pozůstalost značné jmění a jsou-li záležitosti poručenské neb opatrovnické větší důležitosti, může ku žádosti stran na místě příslušného soudu okresního nebo městského delegovaného soudu okresního vrchní soud delegovati sborový soud I. stolice buď k úplnému projednání pozůstalosti nebo pouze jakožto úřad vrchnoporučenský nebo vrchnopatrovnický (§ 78. a 84. jur. norm.).

Delegaci, již nařídil vrchní zemský soud, lze stížností ku nejvyššímu dvoru soudnímu podanou v odpor bráti. O stížnosti té platí tytéž předpisy, jichž užití jest pro řízení o delegované záležitosti.

Dle nové jurisdikční normy (zákon ze dne 1. srpna 1895. č. 111. ř. z.) mají o delegaci soudů platiti následující ustanovení:

Je-li soudu zabráněno konati pravomoc proto, že ku platnosti přivedeny byly důvody mající v zápětí vyloučení nebo zamítnutí soudce, a nemůže-li překážka tato cestou vnitřní správy býti odstraněna, jest dotčený poměr oznámiti soudu, jemuž tento soud jest podřízen. Tento soud určí pak na místě příslušného soudu soud jiný stejného druhu ku projednání a rozhodnutí oné záležitosti právní (§ 30. jmen. z.). Kromě těchto případů může z důvodů prospěšnosti ku návrhu jedné ze stran vrchní zemský soud na místě příslušného soudu, v jeho obvodu ležícího, ustanoviti soud jiný téhož druhu ku projednání a rozhodnutí jisté právní záležitosti. Projednání pozůstalosti neb obstarání záležitostí vrchnoporučenských nebo vrchnopatrovnických, pro něž soud okresní je příslušný, může za stejných podmínek přeneseno býti na sborový soud první stolice. Delegace z obvodu jednoho vrchního zemského soudu do obvodu jiného vrchního zemského soudu jsou vyhrazeny nejvyššímu dvoru soudnímu. O návrhu delegace, který nemá účinku odkládacího, má se rozhodnouti bez předchozího ústního řízení. Před rozhodnutím mohou však vyžádána býti ku objasnění potřebná vyjádření jak soudu, jenž o sobě ku projednání a rozhodování byl příslušný, tak i stran; doložiti jest lhůtu, do které se tak má státi (§ 31. jmen. z.).

II. Řízení trestní.

Sborové soudy druhé stolice jsou oprávněny, slyševše vrchního státního zástupce, z ohledu veřejné bezpečnosti nebo z jinakých důvodů příslušnému soudu věc trestní odníti a soudu jinému téhož druhu ve svém obvodu ji přikázati (§ 62. tr. ř.). Totéž právo přísluší dvoru kassačnímu ohledně celého obvodu země v říšské radě zastoupených. Na delegování jiného soudu, jež byl dle §. 62. tr. ř. nařídil sborový soud druhé stolice, může si jak žalobce, tak i obviněný stěžovati u kassačního dvoru. Stížnost jest podati u soudu, který stěžujícího o usnesení soudním zpravil a sice do 3 dnů ode dne, kdy se zpravení stalo (§ 63. tr. ř.).

Delegace ve věcech manželských záleží v tom, že orgán, který dle místa jest příslušným, převádí své právo intervenovati při uzavření sňatku na orgán jiný. Delegace připouští se jak při sňatcích církevních, tak při civilních vždy na žádost snoubenců. Delegantem jest příslušný správce duchovní, resp. příslušný úřad; orgán delegovaný musí pro uzavření sňatku in concreto býti věcně příslušným. Delegant má při vydání listu delegačního zároveň hned delegaci zapsati do knihy manželství (rejstříku o uzavřených sňatcích) a udati místo a orgán, před kterým manželství se má uzavřít.